

Linnea2-konsortion yleiskokous

Aika: 2.4.2009 klo 10:00-16:00

Paikka: Helsinki, Unioninkatu 34, Helsingin yliopisto, Auditorium VII, 3. krs

Osanottajat: Liite

1. Kokouksen avaus

Kokous avattiin klo 10.10.

2. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Läsnä oli 23 konsortion jäsenen edustus (liitteenä osallistujalista).

3. Kokouksen puheenjohtajan valinta

Ari Muhonen valittiin kokouksen puheenjohtajaksi.

4. Asialistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Hyväksyttiin asialista kokouksen työjärjestykseksi.

5. Korkeakoulujen yhteinen kirjastojärjestelmäkonsortio (liitteet 1 – 5)

Linnea2-konsortio ja AMKIT-konsortio ovat kumpikin yleiskokouksissaan v. 2008 hyväksyneet yhteisen kirjastojärjestelmäkonsortion valmistelun. Päätökset mahdollisesta yhteisestä konsortiosta tehdään konsortioiden jäsenten tasolla (rehtorit, hallintojohtajat) sen jälkeen, kun konsortioiden yleiskokoukset ovat hyväksyneet omalta osaltaan ehdotukset päätöksenteko- ja kustannustenjakomalleista. Malleja on laadittu kahdessa työryhmässä, joita on ohjannut Linnea2-ohjausryhmä ja AMKIT-johtoryhmä yhdessä.

Sopimusluonnos ja ehdotus kustannustenjaosta esitellään kummallekin konsortiolle kevään yleiskokouksissa. Alkuperäinen aikataulu ehdotusten hyväksymisestä on kuitenkin muuttunut asian työryhmäkäsittelyn ollessa vielä kesken ja yleiskokousten päätökset siirretään syksyyn 2009.

Yhteisen kirjastojärjestelmäkonsortion on määrä aloittaa toimintansa vuoden 2010 alussa.

Esitys: Annu Jauhiainen esittelee, miten yhteistä kirjastojärjestelmäkonsortiota on valmisteltu ja mikä on jatkoaikataulu. Sopimusryhmän puheenjohtaja Päivi Kytömäki esittelee ryhmänsä laatiman sopimusluonnoksen sekä loppuraportin ja kustannustenjakoryhmän puheenjohtaja Vuokko Palonen esittelee ryhmänsä laatiman kustannustenjakomallin sekä loppuraportin. Käsitellään sopimusluonnos ja kustannustenjakomalli sekä ryhmien loppuraportit. Hyväksytään jatkon aikataulu.

Keskustelu:

Keskustelussa todettiin, että kustannustenjakomallin on syytä olla mahdollisimman pitkään voimassa. Alkuun ehdotetaan vuoden siirtymäkautta, sillä joidenkin kohdalla kustannusten muutos on suuri.

Keskusteltiin sopimusmallista; pohdittiin, millaisia tilanteita syntyy organisaatioiden yhdistyessä esim. Vaasan ja Lapin tilanteessa, jossa on monta organisaatiota ja yhteinen

tietokanta. Etukäteen on selvitettävä, mitä sudenkuoppia voi tulla yhteiskirjastokuvioissa.

On muistettava, että kyse on vain Voyager-kirjastojärjestelmäkonsortioista, jossa kustannukset tuskin enää paljon muuttuvat. Näköpiirissä on todennäköisesti noin viisi vuotta kestävä jakso.

[Lisäys pöytäkirjaan 23.10.2009:] Yksi ääni per organisaatio -päätöksentekotavasta ja kustannustenjakomallista esitettiin sekä puoltavia että vastustavia kannanottoja. Tämän vuoksi esitettiin riskianalyysin tekemistä.

Linnea2-konsortiossa ei tähän mennessä ole koskaan äänestetty.
~~Riskianalyysi voisi olla vielä hyvä tehdä äänestys- ja/tai kustannusmallista.~~

Toimintakulttuuri on erilainen konsortioissa tällä hetkellä; molemmille tulee uuden oppimista jatkossa kun tehdään yhteistyötä. Rajattu konsortiomalli (kirjastojärjestelmäkonsortio) on hyvä keino opetella uutta konsortiomallia.

Keskusteltiin jäsenyyksistä; Kansalliskirjaston erovuorosta todettiin, että Kansalliskirjaston esittelijä voisi olla pysyvässä asiantuntija-asemassa johtoryhmässä konsortion koordinoitiroolissa.

Kansalliskirjasto on yliopistokirjastona tavallisena jäsenenä, jolla olisi erovuoro normaalisti.

Erilaisia kustannustenjakolaskelmia toivottiin esiteltäväksi enemmän syksyn kokoukseen. Tieto ensi vuoden maksuista pitäisi toimittaa mahdollisimman pian kirjastoille.

Yhteenvetona todettiin, että isot pelkäävät pieniä, pienet puolestaan isoja – joten tarvitaan turvallisuuslausekkeet, jotta kaikkien oikeudet on turvattu.

Toiveena on, että se yhteinen sävel löytyisi ja että otettaisiin se riski, että uskalletaan lähteä yhteiskonsortioon.

Päätös:

Valmistelun jatkon aikataulusta sovittiin, että nykyiset valmisteluryhmät jatkavat työskentelyä ja valmistelevat käydyn keskustelun huomioon ottavat uudet esitykset 15.8. mennessä. Nämä käsitellään syksyn yleiskokouksessa.

Sopimusryhmä laatii riskianalyysin (mm. päätöksentekoon liittyvä) Linnea2-konsortion sisällä. Tähän liittyen kirjastoverkolle tehdään kysely, mitkä ovat tärkeimmät riskit heidän kannaltaan. Kyselyn tekevät Anja Ukkola, Vuokko Palonen, Päivi Kytömäki, Annu Jauhainen, Kristiina Hormia-Poutanen ja Marja Hirvikallio.

6. Aleph-LI NDA:n tilanne ja jatkosuunnitelmat (liite 6)

LINDA-yhteisluettelon ohjelmisto vaihtui vuodenvaihteessa: Voyager Universal Catalogue korvattiin Aleph Central Catalogue-sovelluksella. Aleph-sovellus toimii hyvin, mutta käyttöönottoprojekti sen sijaan oli erittäin raskas sekä kansalliskirjastolle että LINDAa käyttäville kirjastoille. Keskeisimmät ongelmat kansalliskirjastossa ovat olleet resursoinnin riittämättömyys, projektinhallinta sekä ohjeistuksen ja tiedotuksen ajoittaminen. Edelleen meneillään olevan siirtymävaiheen aikana kirjastojen työ on vaikeutunut kohtuuttomasti. Alephin ja muiden sovellusten (mm. Voyager, BookWhere) integrointi oli odotettua vaikeampaa ja se on vaikuttanut kirjastojen luetteloinnin sujuvuuteen. Tiedonhakua puolestaan on haitannut Alephin www-käyttöliittymän valmistumisen viivästyminen.

Kansalliskirjasto on tehnyt palautekyselyn Aleph-projektin sekä samanaikaisesti tehdyn formaattivaihdoksen tiedotuksesta. Tiedottamisen ohella kyselyssä saatiin kommentteja hankkeista myös muilta osin. Kyselyn perusteella on laadittu toimenpideohjelma, jolla halutaan varmistaa vastaavanlaisten virheiden välttäminen tulevissa hankkeissa.

Aleph-projektin jatkosta on tehty projektisuunnitelma, joka sisältää:

- Voyager-Aleph -siirron jälkihoidon
- Auktoriteettitietokannan rakentamisen valmistelun
- Fennican integroinnin Aleph-LINDAan yhteisluettelotoimintojen osalta
- Linnea2-konsortion tukemisen uuden yhteisluettelon yläpidossa (koulutus, viestintä)
- Kaukopalveluohjelmiston integroinnin yhteisluetteloon
- Selvityksen amk-sektorin ja yleisten kirjastojen liittymisestä yhteisluetteloon

LINDAn tiedontuottajasopimukset tullaan uudistamaan vuoden 2009 aikana. Sopimukseen sisältyvät tietokantojen päivittämisen periaatteet, mm. tietueiden replikoituminen LINDAsta kirjastojen tietokantoihin.

Aleph-sovellus toimii hyvin ja vastaa sille asetettuja tavoitteita. Se antaa mahdollisuudet luetteloinnin prosessien kehittämiseen ja LINDAn laajentamiseen kaikkia kirjastoja palvelevaksi kansalliseksi yhteisluetteloksi. Yhteisluettelon tulevaisuuden kannalta on tärkeää huolehtia tietokannan laadusta. Sitä varten ehdotetaan perustettavaksi työryhmä pohtimaan LINDA-yhteistyötä ja tietokannan laatua.

Esitys: Kansalliskirjaston edustajat esittelevät Aleph-LINDAn tilannetta, palautekyselyn tuloksia ja LINDAn jatkosuunnitelmia. Päätetään perustaa laatutyöryhmä. Yleiskokous määrittelee työryhmän toiminnan linjaukset. Ohjausryhmä nimeää työryhmän jäsenet.

Keskustelu:

Esa Kurki esitteli Voyager-LINDAn ja Aleph-LINDAn eroavuudet. Esa Kurjen esitys on nähtävillä osoitteessa <http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/tapahtumat/1232030038647.html>.

Kristiina Hormia-Poutanen esitteli palautekyselyn tuloksia <http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/uutiset/1236588289895.html> ja LINDAn toimenpideohjelmaa. LINDAn toimenpideohjelma jaettiin kokoukseen osallistuneille.

LINDAn laadunvarmistus:

- LINDA-sopimus liitteineen
- Luettelointisäännöt
- Luettelointityöryhmän suositukset
- Formaatin sovellusohje
- Sisällönkuvailua on pohdittava
- Kansallinen yhteisluettelo tavoitteena, mutta ei laajenneta ennen kuin LINDAn tilanne on kunnossa
- Merkittävä lisäresurssi 1.5. alkaen Kansalliskirjastoon osoitetaan tähän työhön

Mainittiin keskeisimmiksi ongelmiksi Aleph-LINDAn projektin puutteellinen resursointi, projektinhallinta, oikea-aikainen tiedotus ja ohjeistus.

Helka-tietokanta ei ole vielä mukana Aleph-LINDAssa.

Esitetään perustettavaksi LINDA-laatutyöryhmä. Laatu tarkoittaa sekä yhteistyön laatua että myös tietokannan laatua.

Tehdään LINDAn kustannus-hyötyanalyysi, josta selviää myös kirjastojen kustannukset. Myös Nellin kustannukset pitää lisätä analyysiin.

Yleiskokous määrittelee laaturyhmän toiminnan linjaukset. Ohjausryhmä nimeää laaturyhmän jäsenet; jäsenistä annetaan ehdotuksia ohjausryhmälle seuraavaan kokoukseen.

Kirjasto- ja yhteisluetteloiden tulevaisuus on kiinnostava kysymys, joka kaipaisi laajempaa keskustelua kansainvälisestikin.

Päätös:

Päätettiin perustaa LINDA-laaturyhmä. Laatu tarkoittaa sekä yhteistyön laatua että tietokannan laatua. Linnea2-ohjausryhmä nimeää ryhmän jäsenet ja määrittelee toimintatavat. Ryhmään toivottiin jäseniksi johtajia, mutta myös asiantuntijoita.

Laaturyhmän tehtävänä on mm. käsitellä tietokannan laatua sekä LINDA-yhteistyötä. Yksi tehtävä on analysoida, mitkä ovat tietokannan suurimmat ongelmat ja mitä niille on tehtävissä.

Tehdään myös LINDAn kustannus-hyötyanalyysi, johon tulevat myös kirjastojen kustannukset mukaan, myös Nelli-kustannukset otetaan huomioon. Ohjausryhmä selvittää syyskokoukseen mennessä, miten laskelmat tehdään.

7. Kaukopalveluohjelmiston käyttöönotto (liite 7)

Sopimusneuvottelut Relais Internationalin <http://www.relais-intl.com/relais/home/index.htm> kanssa ovat meneillään. Toiminnallisella puolella selvitetään edelleen NCIP-tukea eli sitä, miten Relais ja Voyager toimivat yhteen. Selvittely vaatii keskusteluja sekä Relaisin että Ex Libriksen kanssa.

Linnea2-konsortion jäsenistä lähes kaikki eli 23 kirjastoa on ilmoittanut vakavan kiinnostuksensa hankintaan. Se oikeuttaa kirjastot täysiin alennuksiin eli 50 % hankintahinnasta ja 25 % implementointi- ja tukimaksuista. Hintatiedot liitteenä (liite 7)

Sovelluksen käyttöönotto kestää useita kuukausia. Tavoitteena on päästä aloittamaan kevään aikana ja saada ohjelmisto tuotantokäyttöön vuoden loppuun mennessä, ainakin pilottikirjastoissa.

Käyttöönottoprojektin projektipäällikkönä tulee toimimaan Minttu Hurme, apunaan Päivi Järvinen. Molemmat ovat tietojärjestelmäasiantuntijoita Kansalliskirjastossa ja heillä on vankka tekninen tausta ja osaaminen. Linnea-kaukopalvelutyöryhmän apua tarvitaan kaukopalvelun asiantuntijoina.

Kysely sitovasta mukaantulosta lähetetään kirjastoille siinä vaiheessa kun sopimus on valmiimpi ja kun siihen ja sovelluksen toimintaan liittyvät avoimet kysymykset ovat selvinneet.

Esitys: Annu Jauhiainen esittelee kaukopalveluohjelmiston hankinnan tilannetta ja käyttöönottosuunnitelmia.

Keskustelu: 23 vakavasti kiinnostunutta yliopistokirjastoa on ilmoittanut olevansa mukana Relais-kaukopalveluohjelmiston hankinnassa, mikä riittää täysiin alennuksiin.

Toivottavasti jo kevään aikana saadaan kolmevuotinen sopimus valmiiksi. Käyttöönottoprojekti voi käynnistyä sen jälkeen muutaman pilottikirjaston avulla. Kirjastojen henkilökunnalta ohjelman käyttöönottoon tarvittava työmäärä pitää selvittää.

Tänä vuonna yritetään saada valmiiksi sopimus, mutta varsinainen ohjelman käyttöönotto voisi olla ensi vuonna. Asiakkaiden kaukopalvelumaksuja joudutaan mahdollisesti tarkistamaan, koska ohjelman kustannukset pitää saada katettua.

8. Raportti järjestelmän toiminnasta ja kustannusten jakautumisesta sekä ohjausryhmän toiminnasta 2008 (liitteet 8 ja 9)

Esitys: Käsitellään Kansalliskirjaston laatima raportti järjestelmän toiminnasta ja kustannusten jakautumisesta vuonna 2008.

Keskustelu:

Raportti hyväksyttiin toteamuksella, että joitakin muotoiluja jää Annulle tehtäväksi.

Päätös: Hyväksyttiin raportti järjestelmän toiminnasta ja kustannusten jakautumisesta vuonna 2008.

9. Konsortion varat ja budjetti 2009 (liite 10)

Esitys: Hyväksytään raportti vuoden 2008 tuloista ja menoista sekä vuoden 2009 budjetti.

Päätös: Hyväksyttiin raportti vuoden 2008 tuloista ja menoista sekä vuoden 2009 budjetti.

10. Konsortion toimintasuunnitelma 2009 (liite 11)

Esitys: Käsitellään Kansalliskirjaston laatima toimintasuunnitelma vuodelle 2009. Yleiskokous hyväksyy toimintasuunnitelman.

Keskustelu: Annu Jauhiainen lähettää tiedoksi myös kuluvan vuoden kustannustiedot.

Tänä vuonna keskitytään nykyisellä kokoonpanolla LINDA-yhteisluettelon parantamiseen. Yhteisluettelon laajentamiseen palataan myöhemmin.

Päätös: Hyväksyttiin toimintasuunnitelma vuodelle 2009.

11. Ohjausryhmän kokoonpano v. 2009

Linnea2-ohjausryhmän toimikauden on määrä päättyä keväällä 2009. Jos uusi korkeakoulujen kirjastojärjestelmäkonsortio syntyy suunnitelmien mukaan vuoden 2010 alusta, jää nyt valittavan uuden ohjausryhmän toimikausi hyvin lyhyeksi.

Esitys: Esitetään yleiskokoukselle nykyisen ohjausryhmän toimikauden pidentämistä vuoden 2009 loppuun saakka. Kokoonpanossa voidaan tehdä muutoksia, jos joku jäsenistä ei voi jatkaa kevään 2009 jälkeen. Yleiskokous hyväksyy toimikauden jatkamisen.

Keskustelu: Ari Muhonen lopettaa ohjausryhmän puheenjohtajana oltuaan kuusi vuotta ohjausryhmässä.

Yleiskokous esitti Arille kiitokset hyvästä ja sitoutuneesta työstä puheenjohtajana.

Päätös: Yleiskokous hyväksyi ohjausryhmän toimikauden jatkamisen.

Ohjausryhmän uudeksi jäseneksi Ari Muhosen tilalle valittiin Tiina Järvinen Maanpuolustuskorkeakoulusta.

12. Tiedotusasioita

- Linnea2-konsortion osuus CSC-maksuista on 50 %. Osuudet jakautuvat kirjastokonsortioiden kesken seuraavasti: Linnea 50 %, Armas 20%, Nelli 30 %
- Voyager-versiopäivitys siirtyy vuodelle 2010
- IGeLU 2009 ilmoittautuminen on avattu osoitteessa <http://igelu2009.org/>
- 25.9.2009 järjestettävän Oulun yliopiston 50-vuotisjuhlaseminaarin teemana on Tieto ja valta

13. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

14. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraava yleiskokous pidetään 17.9. klo 10-15.

15. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.20.

Vakuudeksi

Ari Muhonen
puheenjohtaja

Päivi Järvinen
sihteeri